

Шугайлова К. О.,
здобувач вищої освіти
Науковий керівник: **Карпова В. В.,**
канд.екон.наук, доцент кафедри митної справи і фінансових послуг
Харківський національний економічний університет
імені С. Кузнеця, м. Харків

ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД ЯК СКЛАДОВА ПРОГРАМИ UKRAINE FACILITY

В умовах безпрецедентних втрат, що понесла Україна під час дії правового режиму військового стану, особливого значення набуває фінансова підтримка, яку надають іноземні країни. Найбільший обсяг макрофінансової допомоги в 2023 році Україна отримала від Європейського Союзу. Так, тільки в рамках Регламенту (ЄС) 2022/2463 Європейського Парламенту та Ради [0] в 2023 році до України надійшло 18 мільярдів євро.

Програма фінансової підтримки України від Європейського Союзу UKRAINE FACILITY передбачає надходження протягом 2024-2027 років в Україну 50 мільярдів євро. Із цих коштів 38,27 мільярдів євро буде спрямовано на фінансування державного бюджету, 6,97 мільярдів євро надійде до інвестиційного фонду – спеціального інвестиційного інструменту для стимулювання залучення інвестицій у пріоритетних секторах та 4,76 мільярдів євро буде спрямовано на технічну допомогу Уряду – синхронізацію законодавства з ЄС, структурні реформи [0]. Тобто фінансування в рамках програми UKRAINE FACILITY є вкрай важливим в тому числі для підтримки та розвитку територіальних громад України.

Фінансування в рамках програми UKRAINE FACILITY передбачене Регламентом ЄС 2024/792 [0], який висуває певні вимоги до складання Плану для Ukraine Facility [0]. План передбачає реалізацію реформ, які закладуть фундамент для подальшого відновлення й розвитку економіки та інтеграції України до ЄС [0].

В Регламенті ЄС 2024/792 [0] акцентується увага на особливому значенні територіальних громад, які повинні підтримуватися за рахунок отриманого фінансування від Європейського Союзу.

Зокрема, в п. 20 Регламенту ЄС 2024/792 [0] вказано, що ЄС має сприяти тісним консультаціям та об'єднанню місцевої та регіональної влади, яка охоплює широкий спектр субнаціональних рівнів та гілок влади, включаючи регіони, муніципалітети, райони та громади та їх асоціації. ЄС має заохочувати їх значну участь у відновленні, реконструкції та модернізації України на основі сталого розвитку та за допомогою реалізації цілей сталого розвитку на місцевому та регіональному рівні. Союз повинен визнати та підтримати численні ролі, які відіграють місцева та регіональна влада як прихильники інклюзивного територіального підходу до місцевого розвитку, включаючи процеси децентралізації, участь організацій громадянського суспільства та місцевих громад, прозорість та підзвітність, і має й надалі посилювати свою підтримку для

нарощування потенціалу місцевої та регіональної влади, відповідно до принципу місцевого самоврядування, визначеного у Європейській Хартії місцевого самоврядування, Стороною якої є Україна.

А згідно з п. 71 Регламенту ЄС 2024/792 [0] при підготовці та реалізації Україною Плану України слід приділяти особливу увагу ситуації в регіонах України, беручи до уваги їх конкретні потреби у відновленні та реконструкції, реформах, модернізації та децентралізації. У цьому контексті План України має, зокрема, сприяти економічному, соціальному, екологічному та територіальному розвитку регіонів України, а також підтримувати реформу децентралізації по всій Україні та зближення зі стандартами Союзу. План України також має забезпечити участь субнаціональних органів влади у прийнятті рішень щодо використання підтримки процесу реконструкції на місцевому рівні.

Ці вимоги враховано в Плані для Ukraine Facility [0]. Зокрема, там передбачено, що Уряд організовує консультації з органами місцевого самоврядування та асоціаціями органів місцевого самоврядування для врахування інтересів і потреб територіальних громад. В Плані наголошується, що територіальні громади є ключовими бенефіціарами результатів відновлення, тому їм буде відведена провідна роль у відповідних процесах. Територіальні громади відповідають за розроблення планувальних документів, установа зв'язків з міжнародними партнерами та реалізацію проектів відновлення на відповідних територіях на основі інклюзивного підходу, який передбачає залучення та консультації з громадянським суспільством на місцевому рівні.

Відповідно до Плану України Уряд готує узгоджену систему планових документів на національному, регіональному та місцевому рівнях. Система передбачає:

1) на національному рівні – оновлену Державну стратегію регіонального розвитку на 2021 – 2027 роки та плани заходів з її реалізації, секторальні стратегії. Документальна рамка Державної стратегії регіонального розвитку України має формальний і фактичний статус ключового стратегічного планового документа для регіонального та місцевого рівнів. Ця Державна стратегія регіонального розвитку охоплюватиме потреби у відновленні, відбудові та модернізації, у тому числі конкретні потреби регіонів та територіальних громад. Секторальні стратегії повинні бути гармонізовані з Державною стратегією регіонального розвитку України;

2) на регіональному рівні – регіональні стратегії розвитку та плани заходів з їх реалізації, програми комплексного відновлення областей;

3) на місцевому рівні – стратегії розвитку громад, комплексні плани просторового розвитку територій територіальних громад, програми комплексного відновлення територій територіальних громад та плани відновлення та розвитку громад.

Отже, реалізація заходів, передбачених в Плані України, які будуть профінансовані в рамках проекту UKRAINE FACILITY, дозволить забезпечити фінансову підтримку та розвиток територіальних громад, що вкрай необхідно здійснити в складних умовах дії правового режиму військового стану в Україні.

Список використаних джерел

1. Regulation (Eu) 2022/2463 Of The European Parliament And Of The Council of 14 December 2022 establishing an instrument for providing support to Ukraine for 2023 (macro-financial assistance +).

URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.L_.2022.322.01.0001.01.ENG&toc=OJ%3AL%3A2022%3A322%3ATOC.

2. План для реалізації Ukraine Facility 2024-2027.

URL: <https://www.ukrainefacility.me.gov.ua/>.

3. Regulation (Eu) 2024/792 Of The European Parliament And Of The Council.

URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/792/oj>.